

KURJER

POLSKI

WARSZAWA

Czwartek dnia 14 Stycznia r. 1830.

Prenumerata miesięczna zlp. 2 gr. 20.

Kwar. zlp. 8. Nr. pojedynczy gr. 5.

Wszystko dla wszystkich

Wiadomości Krajowe.

Wczoraj, jako w nowy rok podług kalendarza dawnego, zgromadzili się władze wojskowe o godz. 11 przed południem w sali marmurowej zamku królewskiego, gdzie J.C.M.W.X. Cesarzewicz, naczelny wódz, raczył od nich przyjąć powinszowania. Władze zaś cywilne w pałacu Brylowskim składały życzenia. Wieczorem dany był świetny bal u JW. Prezydującego w radzie administracyjnej który Jego C. M. W. Xiążę wraz z dostojną X. Łowicką zaszczyścić raczyli.

Godna jest uwagi dobroczynność tutejszej gminy ewangelickiej wyznania augsburgskiego. W szpitalu tej gminy szukało poratowania zdrowia od 1 grudnia 1823 do 30 listopada 1829 r. 720 osób, pomiędzy którymi było osób wyznania augsburgskiego 356, katolików 345, reform. 17, greckiego wyznania 2. Przyjmując gmina ewangelicka do szpitala swego osoby rozmaitych wyznań, dała piękny przykład wykonywania najglówniejszego przepisu chrześcijańskiego: *kochaj bliźniego*, bez względu jakie jego wyznanie. Pochowała swoim kosztem 80 zmarłych, a mianowicie ze swego szpitala 17, z innych szpitalów 19, z domów prywatnych 41, na cmentarzu powązkowskim 3. Rozdała jałmużny po domach w ciągu ostatniego roku 954 zł. Na cmentarzu téjże gminy pochowano w ciągu roku 1829 osób wyznania augsburgskiego małżonków i wdowców 110, pomiędzy którymi jeden dożył lat 105; 62 zamężnych kobiet i wdów; 66 kawalerów; 18 dziewic; 103 dzieci; 33 osób wyznania greckiego stanu cywilnego i 11 osób stanu wojskowego.

W Wilją Bożego Narodzenia zgorzała przez nieostrożność ludzi miejscowych karczma *Syberja*, należąca do dóbr Złoczewskich, w obwodzie Łęczyckim. Zdarzenie to w terażniejszej porze zimnej, pozbawiło podróżnych wygodnego odpoczynku, tém bardziej, iż znajdowała się przy trakcie i była urządzona bardzo porządnie.

Z dnia 27go na 28go grudnia r. z. biedna wyrobnica z pracy rąk własnych utrzymująca się w mieście Złoczewie, obwodzie Sieradzkim Wtwie Kaliskim, powiła w przeciągu trzech godzin to jest od 1 do god. 4, troje żywych i dojrzałych dzieci, to jest dwoje płci żeńskiej, a jedno płci męskiej. Chirurg miejscowy zastał położnicę i dzieci w 9 godzin po porodzeniu, zupełnie zdrowe. Członki wszystkie u nowo narodzonych były należycie wykształcone i proporcjonalne. Lubo dzieci te matka zdrowo na świat wydała, przecieź dla braku sił i pokarmu, w godzin 24 żyć przestały.

Śałatka Józef parobek w służbie u szynkarza przy ulicy Zakroczymskiej pod L. 1856 zostający, rozgrzewając w piwnicy lud w beczkach, tak mocno z węgli do tego użytych zagorzał, iż mimo wszelkiego ratunku do życia przywrócony być nie mógł.

(A. n.) W tych dniach śańkarz jeden jadąc przez ulicę już dosyć późno w nocy, słyszy z daleka wołających na niego; ażeby jeszcze przed spoczynkiem

stkie bagaże czyszczone dla bezpieczeństwa podług metody doktora Guiton Morvaux. Po odbycju kwarantanny w Dubossary, pospieszyć miał generał Pahlen w głąb Rossji.

Dnia 21 grudnia zniszczył pożar w Odessie 7,500 pudów siana, 1708 worków z sucharami, 596 czetw. owsa, 350czet. kaszy i kilka magazynów. Szczęściem, że wywieziono z innego magazynu 15,000 wiader spirytusu, bo gdyby się ogień tam był dostał, całe miasto byłoby w wielkiem niebezpieczeństwie.

Dnia 12 grudnia o godzinie 1 po południu wyleciał w powietrze w Izmailowie okręt przez Turków wzięty, zwany S. Mikołaj; znajdowało się na nim dwóch majtków i zapasy wojenne. Eksplozja ta zniszczyła w okamgnieniu 4 statki pobliskie i kilka innych mocno uszkodziła. Kawały żelaza, drzewa i wielkie sztuki lodu zrządziły w mieście nie mało szkody. Dwa magazyny zawaliły się, przeszło w 50 domach zapadły się dachy, sufity i mury; w 460 domach żadna szyba nie pozostała cała, a nawet piece i drzwi zostały uszkodzone. Nie wiadomo jeszcze z pewnością, ile ludzi utraciło życie, ale to pewna, że 42 skaleczonych, a 9 zabitych zostało.

W północnej Hollandji chciano ułatwić żeglugę kilku okrętom w Amssterdamie przez piłowanie lodu na rzece Y i na kanale. Znaleźli się przedsiębiorcy, którzy podjęli się tej pracy za 15,900 zł. h., ale doprowadziwszy dzieło swoje do połowy, musieli je zaniechać, gdyż wzmagające się zimno zamrażało wszelkie ich narzędzia.

W Filadelfji obchodzono uroczyste rocznicę przybycia Penna do Pensylwanji. W mowie przy tej sposobności powiedzianej zachęcał mówca do rozszerzania oświaty, i sądził, że zakładanie szkółek uczi najgodniej pamięć założyciela tej rzeczypospolitej.

W Paryżu, mieście należącym do kraju Kentucky w Zjednoczonych Krajach Am. pół., utworzyła się banda złoczyńców w celu podpalenia i burzenia miasta. Spalili oni istotnie kilka domów, a trzypiętrową przędzalnię bawełny zamienili w gruzy.

W Berlinie bawi teraz monachski professor Neumann, który na wiosnę wyjeżdża kosztem rządu bawarskiego w podróż naukową do Indji i Chin. Ministerjum berlińskie korzystając z tej sposobności, wyznaczyło 1500 tal., za które P. Neumann, zakupi dla królewskiej biblioteki książki, lub rękopisma chińskie i indyjskie.

Dla biblioteki królewskiego uniwersytetu kupiono niedawno samych dzieł botanicznych za 736 talarów.

Professor Stein darował dla gimnazjum berlińskiego 10,000 talarów, z przeznaczeniem funduszu tego na powiększenie pensji profesorów, a prorektor Seidel darował temuż gimnazjum na stipendja dla uczniów 1250 tal.

Przy uniwersytecie w Bonn zawiązali profesoro **W** Madrycie, wie towarzystwo, które będzie miał **W** Madry, ubogich i chorych uczniów.

W Madrycie podobał się nowój królowej z komiczności swojej aktor Guzman. Król neapolitański, jego małżonka, infantowie, widząc jego grę, nie mogli się wstrzymać od głośnego śmiechu; tylko król hiszpański przepędził czas podczas drugiego aktu w salonie przy łoży zajęty innym przedmiotem.

Za przykładem portugalskiego pułku 17 w Elvas załogą stojącego, zbuntował się także stojący tam siódmy bataljon strzelców z powodu zaległego żołda; chciał on koniecznie wyruszyć do Lizbony i tam żądać zapłaty, ale generał Magessy udał, że stawa na czele niespokojnych, co gdy istotnie na pozór uczynił, wymową swoją uspokoił ich, zapewniając, że pieniądze wkrótce nadejdą. Pułk czternasty w Al-

garbji stojący, otrzymał pozwolenie pomagania rolnikom dla zarobku; teraz gdy się żołnierze z tego pułku dowiedzieli o buncie w Elvas, nie chcieli powrócić do pełnienia służby wojskowej. W Lizbonie poprzybijano na ulicach odezwy, zwracające uwagę mieszkańców na podróż Don Miguela i wznecające obawę, aby ich nie porzucił i do Hiszpanji nie wyjechał. — Jenerał Santa Ana, obwiniony przez niektóre gazety, że dąży do dyktatury, broni się przeciw temu zarzutowi w gazetach meksykańskich i zapewnia, że sława ojczyzny jest jedynym jego celem. W całym Meksyku obchodzono uroczyscie zwycięstwo tego jenerała nad Hiszpanami odniesione.

Pomimo niepomyślnego wypadku wyprawy przeciw Meksykowi, ofiaruje przecież miasto Kadyx 1000 ludzi, jeśli król wyśle drugą wyprawę i wzywa inne miasta, aby podobnie oświadczyły gotowość pomagania w tym względzie zamiarom rządu.

Za wstawieniem się młodej królowy umieszczony został na powrót w wojsku dymisjonowany officer, który w czasie walki byków przez swą odwagę zwrócił uwagę monarchini.

W yżsi urzędnicy tureccy są w ogólności zacni, przyjacielscy i niekiedy dobrze wychowani. Smyrna, jest godnym widzenia miastem, ale mieszkać w niem nie życzą ci co ją zwiedzali. Znajdzie tam wielu Europejczyków z rozmaitych narodów, ale wszyscy żyją na sposób turecki. O którym bądź czasie, przyjmują gości zawsze kawą, roznosi ją sama najstarsza córka domu w filiżaneczkach tureckich. Gościowi zostawiają zawsze miejsce na dywanie pomiędzy damami i rozmowy ich są ożywione, ale rozmawiają pra-

wie we wszystkich językach europejskich. Pod klimatem tamtejszym rośnie wszystko bujnie i swobodnie; oddzielnych ogrodów z kwiatami, nie znają w Smirnie, bo samo przyrodzenie wydaje najpiękniejsze kwiaty.

W czasie posłuchania admirała Malcolm u sułtana, uważano, że ostatni był bardzo zmartwiony; jednak w rozmowie umiał ukryć swój smutek, a rozstając się z admirałem, darował mu tabakierkę z brylantami, dla małżonki zaś jego dwa szale. Od kapudana paszy otrzymał Malcolm kosztowną szablę.

Dowódcy tureccy, mieli otrzymać rozkaz ustąpienia z wyspy Negropontu, zkład wnosząc, że Porta zezwała na niepodległość Grecji.

W Eginie założono Muzeum narodowe, w którym będą przechowywane starożytności greckie.

Maurokordato i inni znakomici Grecy usunęli się od obowiązków urzędowych, a należąc będą do opozycji, która od niejakiego czasu przeciw hrabiemu Capodistrias silnie się objawia.

W dniu 15 stycznia r. b. o godzinie 4 1/2 po południu sprzedanym będzie ostatecznie przed delegowanym assessorem Radoszkowskim plac przy ulicy Leszno pod liczbą 688 położony. Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 1225 gr. 25; bliższą wiadomość o warunkach sprzedaży powziąć można u Zawadzkiego Adwokata.

 KONIE 4 kareciane, kuse, maści kasztanowatej, parami lub pojedynczo są do sprzedania przy ulicy Nowy Świat pod Nrem 1259 lit. C. wiadomość powziąć można codzień o godzinie 1szej z południa u stangreta Franciszka.

Kto ma do zbycia sanki parokonne, kute i w dobrym stanie będące, może zostawić swój adres w kantorze głównym Kurjera Polskiego.

Do dzisiejszego Nru dołącza się Opis szczegółowy zgonu i pogrzebu ś. p. Wolickiego Arcybiskupa.